

Col·legi de Periodistes
de Catalunya

COMPAREIXENÇA PARLAMENT 27 MAIG 2013

Benvolguts diputats i diputades, bona tarda.

En primer lloc els vull agrair en nom del Col·legi de Periodistes que ens hagin donat l'oportunitat de comparèixer per expressar l'opinió de la professió pel que fa als blocs electorals.

El col·legi de periodistes té gairebé 4000 membres. No és obligatori col·legiar-se. Som 4000 periodistes que defensem el nostre ofici i que volem exercir-lo amb plena llibertat, com ha de ser. A la Comissió de Mitjans Públics del Col·legi, periodistes de TV3 i Catalunya Ràdio, de Televisió Espanyola i Ràdio Nacional, de BTV, de la COM (o del que queda d'ella), de la gairebé desapareguda Ràdio de l'Hospitalet, entre d'altres, vetllem perquè aquests mitjans compleixin la seva funció de públics...és a dir de tots. I els demanem que ens escoltin abans de legislar sobre els blocs electorals.

Després d'anys d'encotillar la informació electoral dels Mitjans Públics dins d'uns blocs estrictes i sense cap criteri periodístic, ara es parla de flexibilitzar-los com a gran solució. Senyores i senyors, l'esclavitud o la llibertat de premsa no es poden flexibilitzar, hi ha coses que són o no són.

Legislar sobre els blocs electorals és blindar-los. La informació electoral, com tota la informació que es fa, no pot estar regulada per uns criteris aliens a la informació. Ha d'estar lligada a l'actualitat, això sí, respectant sempre uns criteris de pluralitat, rigor i imparcialitat. La proporcionalitat mata la imparcialitat. Deixem que actuï el criteri periodístic i no el cronòmetre com fins ara. Si els digués que a les últimes eleccions a Veneçuela el candidat oficialista, Nicolás Maduro, va tenir 17 hores a la televisió pública i que el candidat opositor, Enrique Capriles, només va tenir cinc minuts segurament em dirien que el chavisme no s'ha mostrat molt democràtic pel que fa als mitjans de comunicació. Doncs, bé, nosaltres els diem que aquest desequilibri monumental també hauria estat el resultat d'aplicar els seus blocs electorals perquè a l'assemblea veneçolana al 2006 l'oposició va fer una crida a l'abstenció. L'oficialisme tenia 165 escons de 167.

Si apliquem estrictament la representació parlamentària ens trobem amb el que va passar a tv3 les últimes autonòmiques: Convergència va tenir dues hores vint-i-tres minuts d'informació i Solidaritat només cinc minuts, 25 vegades menys. Per no parlar de les Cup, que no van tenir espai a pesar d'obtenir tres escons.

El CAC parla d'equitat...com és possible l'equitat amb aquestes normes? Un altre exemple anti-periodístic: a les últimes municipals les antigues ràdio i televisió de l'Hospitalet van haver de centrar-se en el PSC i no van poder informar d'Esquerra Republicana perquè aquests no tenien representació a l'ajuntament. Els exemples que podem trobar d'aquesta incoherència i sense sentit professionals són infinits.

El Col·legi de Periodistes s'ha vist obligat a acudir a la justícia en busca d'empara. Ho vam fer per primera vegada al 2008. Primer, tant el Suprem com el Constitucional van desestimar la demanda per una qüestió de forma, sense entrar en el fons de la qüestió. Ho vam tornar a intentar i al 2012 el Suprem va sentenciar que els blocs complien amb la jurisprudència. Hem recorregut al Tribunal Constitucional.

La llei espanyola, efectivament, des de març del 2011 obliga a complir amb uns blocs electorals. En el seu article 66 la Lereg diu que "en els mitjans públics durant les campanyes electorals cada formació política tindrà un temps proporcional als resultats obtinguts en les últimes eleccions", però diu també que han de garantir el pluralisme, la igualtat, la proporcionalitat i la neutralitat. Com s'entén això?: igualtat o proporcionalitat?

La llei catalana hauria de tractar la informació de campanya com un bé públic, no com propaganda i seguir el model de les altres democràcies occidentals, en les que no hi ha regulació o, més ben dit, es confia en l'autoregulació. Cap legislació europea recull els blocs electorals. El Col·legi vol recordar una vegada més que, fins avui, tots els estudis i dictàmens del CAC han reconegut la pluralitat dels mitjans públics i la seva imparcialitat. Per què dubtar d'ells en períodes electorals?

Periodistes i polítics parlem sempre del model de la BBC. Doncs bé, a la comissió de mitjans públics del Col·legi vam traduir el seu codi electoral i diu coses com:

- Els periodistes han de poder realitzar la seva feina en l'ambient més lliure i creatiu possible.
- L'audiència ha de gaudir d'una informació escrupolosament imparcial de la campanya, la qual cosa li permet obtenir una cobertura honesta i un examen rigorós de les polítiques i campanyes de TOTS els partits.

El Col·legi de Periodistes, instat pels Consells professionals dels mitjans públics, ha intentat des de fa més d'una dècada tancar acords amb els partits polítics per tal que les campanyes electorals no suposin una excepció en la manera en que es fa la informació política. Aquesta ha de ser plural i equànime, però en ella els criteris professionals han de prevaler per sobre de les quotes parlamentàries, que no sempre tenen a veure amb la importància del fet del qual s'informa.

Les redaccions dels mitjans públics tenen assumit que cal que la informació política es regeixi per uns criteris que depenen de la notorietat dels grups per crear notícies. Precisament per això, les redaccions dels mitjans públics no es poden regir només pel gruix parlamentari que obtinguin els partits polítics, sinó que han d'observar també la capacitat d'aquests grups per crear informació d'interès públic.

És per això que el Col·legi no pot, de cap manera, anar més enllà d'aquest equilibri que ja assumim per facilitar el joc democràtic. Els periodistes no poden fer la feina de convèncer els electors ni tan sols perquè votin. La nostra feina consisteix en posar-nos al costat de la societat i qüestionar el poder.

No calen cronòmetres, no calen quotes. Les eleccions no es guanyen MAI per la manipulació dels mitjans. Es guanyen en quatre anys de feina ben feta.

Que els polítics es reparteixin el temps i l'ordre d'aparició dins dels informatius dels mitjans públics no és informació, és propaganda.

Senyores i senyors, aquesta batalla és esgotadora per vostès i per nosaltres. Saben que s'han fet molt intents d'aproximació que han fracassat. Tothom surt perjudicat del desequilibri que suposen els blocs: els partits no s'esforcen a guanyar-se l'electorat perquè saben que tenen un temps garantit als mitjans i el ciutadà s'allunya cada vegada més de la política i de la informació electoral, que sap estirada com un xiclet en alguns casos i telegrafiada en altres. I així el sistema es va reproduint perquè sempre surten amb avantatge els que ja formen part del nucli.

La nostra petició és que, com ja he dit abans, no es reguli la informació electoral i que siguin els responsables que s'autoavaluin, com fan cada dia amb els seus propis òrgans; o que sigui el parlament qui, a posteriori, en faci el seguiment. En aquest sentit s'acaba d'aprovar al parlament europeu, amb només el vot en contra del partit popular, una resolució que demana als governs de la Unió mesures perquè els periodistes puguin exercir la seva feina amb llibertat i sense cap mena d'impediment. I una de les mesures que reclama Estrasburg és crear òrgans reguladors independents que procedeixen del propi sector i no del poder polític. També demana Estrasburg que els directius siguin escollits per mèrits professionals i no per criteris partidistes. Ja ho veuen, els seus partits aproven coses a Brussel·les que després no apliquen a casa.

No és tan difícil crear òrgans independents. El col·legi de periodistes va donar llum al 2007 al Consell de la Informació de Catalunya, el CIC, un òrgan d'arbitratge privat i independent que vetlla per l'ètica professional basant-se en el codi deontològic.

Com a Col·legi de periodistes els volem demanar també que s'acabin les rodes de premsa sense preguntes. Els ciutadans, que són qui els han votat, tenen dret a saber i a no conformar-se amb píndoles d'informació dosificada. I pel que fa a les televisions, no volem imatges realitzades dels actes de partit. Volem ser lliures per mostrar el que creiem més interessant a cada moment.

Les societats democràtiques no emmordassen al missatger. La campanya ha de ser informativa i no propagandística, per això ja tenen els seus espais fora dels informatius. Els blocs electorals vulneren el dret a la informació. Van contra principis democràtics bàsics i contra l'essència del periodisme. Legalitat no sempre és legitimitat.